

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2023–2027

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS (10/2023–2027)

Aika: Tiistai 24.2.2026 klo 14.00–16.00

Paikka: Kokoushuone Tiedotustila, Säätytalo, Snellmaninkatu 9–11

Puheenjohtaja vsi Kristiina Kokko
Varapuheenjohtaja Jorma Waldén

Lakimies VT Minna Aalto-Setälä, Keskuskauppakamari
Director, Corporate Affairs Suvi Aherto, MTV oy
Juristi Eeva Asikainen, Suomen Kirjailijaliitto ry
Mediasääntelyn päällikkö Anniina Dahlström, Yleisradio Oy
Toiminnanjohtaja Sanna Haanpää, Suomen Tietokirjailijat ry
Johtaja Lauri Kaira, Gramex ry
Toimitusjohtaja Tero Koistinen, Suomen Filmikamari ry
Juristi Viivi Kuosa, Suomen Taiteilijaseura, sijaisena Briitta Kuokkanen
Toiminnanjohtaja Laura Kuulasmaa, Apfi ry
Johtaja Mikko Kuutti, Kuvi
Asiantuntija Asko Metsola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Asiantuntija Albert Mäkelä, Suomen Yrittäjät
Toiminnanjohtaja Outi Mäkinen, Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat ry
Toimitusjohtaja Valtteri Niiranen, Kopiosto ry, sijaisena Kirsi Salmela
Toiminnanjohtaja Tommi Nilsson, Kuvasto ry
Toiminnanjohtaja Matti Numminen, AVATE ry
Senior Legal Counsel Maria Reh binder, Aalto-yliopisto
Toimitusjohtaja Risto Salminen, Teosto ry
Apulaisjohtaja Liisa Savolainen, Kansalliskirjasto
Toiminnanjohtaja Tapani Tarvainen, Electronic Frontier Finland ry EFFI
Toiminnanjohtaja Aku Toivonen, Suomen Musiikintekijät ry
Johtaja, elinkeinopolitiikka Riikka Tähtivuori, Medialiitto ry
Toimitusjohtaja Elina Ussa, Tietoliikenteen ja Tietotekniikan Keskusliitto FiCom ry, sijaisena Janne Hälinen
Head of Legal SMF Emilia Veranen, Sanoma Oyj, sijaisena Marianne Hollands
Toiminnanjohtaja Niina Vettensola, Sanasto ry

Ministeriöiden ja viranomaisten asiantuntijat
Ylijohtaja Juha Rintamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
Kulttuuriasianneuvos Johanna Vuolasto, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hallitusneuvos Anna Vuopala, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hallitussihteeri Aura Lehtonen, opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri
Lakimies Petra Sormunen, Patentti- ja rekisterihallitus
Erytysisiantuntija Roosa Patrakka, liikenne- ja viestintäministeriö

Asialista:

14.02 Puheenjohtaja valtiosihteeri Kristiina Kokko avaa kokouksen

14.04 **Kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelma**, kulttuuriasiainneuvos Johanna Vuolasto & ylijohtaja Juha Rintamäki

Kokous alkoi ylijohtaja Rintamäen tervehdyksellä. Tämän jälkeen Rintamäki ja Vuolasto antoivat katsauksen kulttuuripoliittisen selonteon tavoitteisiin ja toimeenpanoon. Toimeenpanon onnistunut toteutus edellyttää laaja-alaista yhteistyötä eri hallinnonalojen, sidosryhmien, toimialojen ja alueellisten toimijoiden kesken. Rintamäki painotti tarvetta laajalle osallistamiselle. Eduskunnan priorisointien pohjalta ministeriössä valmistellaan tulevan hallitusohjelman tavoitteita, ja toimeenpanoon liittyy ylivaalikautisen kulttuuripoliittisen toimielimen perustaminen. Esityksessä tarkasteltiin selonteon keskeisiä avainlukuja, tavoitteita ja tulevaa aluekiertuetta, joka järjestetään 16.3.–14.4.2026. Kiertueen tarkoituksena on kerätä palautetta ja vahvistaa toimeenpanon omistajuutta eri toimijoilla. Samalla etsitään 110 kulttuuritekoa osana Suomen itsenäisyyden 110-vuotisjuhlaa.

Keskustelu

Effin edustaja kysyi ylivaalikautisen toimielimen kokoonpanosta ja nimitysperiaatteista. Ylijohtaja vastasi, että kokoonpanoa valmistellaan kutsupohjalta ja pyritään varmistamaan monipuolinen edustus eri osaamisalueilta.

MTV:n edustaja nosti toimenpiteistä esiin piratismiin torjumisen ja piti sitä erittäin tärkeänä huomioiden piratismiin miljardiluokan vaikutukset. Toivoi aktiivisuutta OM:n ja LVM:n suuntaan erityisesti tiedonsaantioikeuksien ja tutkintakeinojen vahvistamisessa.

Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat ry:n edustaja kiitti sitä, että tekijänoikeudet ja tekijöiden toimeentulo näkyvät selonteossa vahvasti. Kirjailijaliiton edustaja kysyi kirja-alan selvityksen aikataulusta.

Vuolasto sanoi kirja-alan selvityksen valmistuvan kevään aikana. Lisäksi Vuolasto kertoi suunnitteilla olevasta nettipohjaisesta alustasta, jonka avulla jokainen voi seurata toimeenpanon etenemistä ja osallistua prosessiin.

14:25 **Ajankohtaiset asiat**

Lehtonen kertoi ajankohtaiset kuulumiset valmistelusta liittyen hallituksen esitykseen laiksi audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun investointivelvoitteesta. Valmistelu on edennyt alkuvuoden aikana ja työryhmä on kokoontunut tiiviisti. Työryhmä kuuli joulutammikuun aikana keskeisiä sidosryhmiä ja näissä kuulemisissa vastustettiin laajasti Tanskan mallin kaltaista perusmaksua, jonka kaikki toimijat joutuisivat maksamaan. Investointiehtoja koskevat näkemykset vaihtelivat, mutta niiden toivottiin olevan joustavia ja turvaavan työn säilymisen Suomessa. Kansainväliset toimijat painottivat suhteellisuusperiaatetta ja Suomen markkinan kokoa ja yleisesti ottaen genererajoitukset herättivät runsaasti kommentteja. Työryhmässä valmistellaan saadut kommentit huomioiden luonnosta hallituksen esitykseksi ja tavoitteena on saada luonnos lausuntopalveluun ennen kesälomia. Komissiossa alkanut AVMSD:n mahdollinen tarkastelu voi vaikuttaa notifiointin aikatauluun.

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2023–2027

Keskustelu

Filmikamarit ry:n edustaja tiedusteli kuvaohjelmalain uudistamisen tilanteesta ja totesi, että alaikäisten suojeleminen on keskeinen kysymys AVMS-direktiivin jälkiarvioinnissa. Tämän vuoksi olisi perusteltua odottaa AVMS-direktiivin arviointityön valmistumisen ennen kuin kuvaohjelmalake uudistettaisiin kansallisesti.

Medialiiton edustaja kysyi, aikooko Suomi vastata parhaillaan käynnissä olevaan komission julkiseen kuulemiseen AVMS-direktiivistä. LVM:n edustaja totesi, että Suomi ei ole vastaamassa kuulemiseen, vaan tarkoituksena on valmistella non-paper, jonka avulla Suomi vaikuttaa direktiivin uudistamiseen. LVM:n edustaja totesi, että valmistelussa kuullaan sidosryhmiä.

MTV:n edustaja kysyi tarkentavan kysymyksen AVMSD:n mahdollisesta tarkastelusta komissiossa. Lehtonen totesi, että komission käynnistämä direktiivin uudelleenarviointi saattaa viivästyttää notifiointia, mikä voi viivästyttää myös kansallista valmistelua.

Tekijänoikeuden hankeavustus

Lehtonen kertoi, että tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta edistävä hankeavustus (n. 170 000 €) pyritään avaamaan haettavaksi maaliskuun aikana. Avustusta suunnataan hankkeisiin, jotka vahvistavat: tekijänoikeus- ja metatieto-osaamista, digitaalisten palvelujen ja alustojen tekijänoikeuskysymysten hallintaa sekä koulutusta ja tiedotusta muuttuvassa toimintaympäristössä. Avustuskriteereissä huomioidaan myös kulttuuripoliittisen selonteon ja luovan talouden kasvustrategian tavoitteet.

ERMI-menettely

Lehtonen kertoi, että verkkosisällönjakopalveluihin liittyvä ERMI-menettely täyttää pian kolme vuotta. Ensimmäisen kauden aikana käsittelypyyntöjä on tullut kaksi, joista toinen peruttiin ja toisessa annettiin ratkaisusuositus. Keväällä 2026 nimetään asiantuntijat seuraavalle kolmivuotiskaudelle, ja nykyisiltä asiantuntijoilta kysytään halukkuutta jatkaa.

Selvitykset

Lehtonen mainitsi OKM:n tilaamat kaksi selvitystä. Asiavaltuusselvitys, jonka tekee emeritusprofessori Niklas Bruunin, valmistuu toukokuun 2026 loppuun mennessä. Äänen, kuvan, olemuksen ja liikkeen synteettistä jäljittelyä koskevan selvityksen on tarkoitus valmistua elokuun 2026 loppuun mennessä. Asiavaltuusselvityksen tiedot löytyvät hankeikkunasta ([OKM081:00/2025](#)) ja ns. deepfake -selvityksen hankeikkuna pyritään avaamaan pian (nyt: [OKM007:00/2026](#)).

Neuvottelukunnassa käsitellyt taustamuistiot

Lehtonen mainitsi, että aiemmin käsitellyt taustamuistioluonnokset viimeistellään ja valmiit versiot julkaistaan kevään aikana neuvottelukunnan hankeikkunassa. Muistiot julkaistaan samoihin aikoihin, kun luonnos hallituksen esityksestä tekijänoikeuslain muutoksista viedään lausuntopalveluun.

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2023–2027

Tapahtuma: Tekijänoikeudet, tekoäly ja media (27.2.2026)

Lopuksi Lehtonen mainitsi tulevan tilaisuuden, jossa tarkastellaan Sitran mediasektorin datatarvekartoitusta, Trusted European Media Data Space (TEMS) -konsortion työtä, Language Data Space ja ALT-EDIC -hankkeita ja Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkosto **CITF:n** ajankohtaisia teemoja.

Neuvottelukunnan jäsenten ajankohtaiset asiat

PRH:n edustaja esitteli kaksi yhteishallinnointiorganisaatioita koskevaa viimeaikaista päätöstä. Ensimmäinen ratkaisu (22.10.2025, Kopiosto ry) koski tekijänoikeuteen perustuvien kopiointikorvausten korvauserusteita ja maksamista, sekä tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista annetun lain 19 §:n ja 26 §:n vastaista toimintaa kopiointia koskevien tekijänoikeuskorvausten keräämisessä ja hallinnoinnissa. PRH jätti asian tutkimatta. Toinen ratkaisu (17.12.2025, Sanasto ry) koski yhteishallinnointiorganisaation menettelyä oikeudenhaltijan hakiessa tekijänoikeuslain (404/1961) mukaista lainauskorvausta, yhteishallinnointiorganisaation asiakkussopimuksella tapahtuvaa oikeuksien luovutuksen laajuutta ja tulkintaa sekä oikeudenhaltijan yhteystietojen luovuttamista. PRH antoi huomautuksen ja veloitteen korjata asiakkussopimuksen sisältöä luovutuksen laajuuden ja Teosten kirjastolainaamisen oikeuksien luokan osalta. Muilta osin PRH jätti asian tutkimatta. Ratkaisut löytyvät PRH:n sivuilta.

Muut ajankohtaiset asiat

EK:n edustaja kysyi Kopioston edustajalta Kopioston tekemästä kopiointiluvan muutoksesta liittyen tekoälyn ja Kopioston tuoreesta lisensiointiohjeesta.

Kopioston edustaja totesi, että Kopiostossa on päivitetty yritysten kopiointilupaa niin, että se mahdollistaa kopioiden syöttämisen tekoälyjärjestelmään tietyissä tilanteissa ja yrityksen sisäisessä käytössä.

14.40

Lainsäädännön kansallisten muutostarpeiden arviointi,

Waldén totesi, että valmistelu etenee aiemmin kerrotun aikataulun mukaisesti. Tavoitteena on, että hallituksen esityksen luonnos lähetetään lausuntokierrokselle loppukeväästä 2026 ja HE on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026. Lainmuutoksen sisältöä ja etenemistä on mahdollista seurata ministeriön hankeikkunasta.

Keskustelu

Aalto-yliopiston edustaja esitti tarkentavan kysymyksen sopimuslisenssisäännösten muutoksista ja niiden suhteesta tekoälyn käyttötilanteisiin, ja pyysi lisätietoa valmistelun kohteena olevista muutoksista.

Waldén totesi, että valmistelussa ei oltaisi ehdottamassa sopimuslisenssin soveltamisalan laajentamista kattamaan tekoälyn koulutus käyttöä. Sihteeristö lupasi toimittaa kokouksen jälkeen linkin kyseiseen hankeikkunaan.

EK:n edustaja kysyi, onko valmisteltava lista lainmuutostarpeista lopullinen vai onko siihen odotettavissa lisäyksiä, erityisesti edelleen lähettämisen ja alkuperäisen lähettämisen käsitteitä koskevilta osin.

Waldén totesi, että valmistelun aikataulu on tiukka ja olemme lähellä tilannetta, jossa kyseisiä lisäyksiä ei ehditä sisällyttää nyt valmistettavaan kokonaisuuteen. Ne jäisivät siten myöhemmin ratkaistaviksi asioiksi.

14.50.1.1 EU- asiat

Komission seurantatutkimus teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta annetun direktiivin (IPRED) tiettyjen säännösten soveltamisesta

Lehtonen esitteli tiiviisti komission teettämän tuoreen seurantatutkimuksen, joka tarkastelee IPRED-direktiivin tiettyjen säännösten soveltamista. Näistä tekijänoikeuksien näkökulmasta olennainen on erityisesti dynaamiset estomääräykset. Seurantatutkimus korostaa dynaamisten estomääräysten merkitystä toistuvien verkkoloukkausten torjumisessa, sillä loukkaavat sivustot väistävät valvontaa siirtämällä domainia tai IP-osoitetta. Estomääräykset kohdistuvat pääasiassa palveluntarjoajiin, hosting-alustoihin ja verkkokauppapaikkoihin. Seurantatutkimus tuo esille, että soveltaminen vaihtelee merkittävästi EU-maiden välillä, joten harmonisointitarve nousee tutkimuksen johtopäätöksissä.

Keskustelu:

Effin edustaja kysyi, miten ministeriössä on otettu huomioon ICANN kehityksen seuranta.

Komission arvio suosituksen (EU) 2023/1018 urheilutapahtumien ja muiden suorien tapahtumien verkkopiratismiin torjumisesta

Lehtonen esitteli myös tiiviisti komission tekemän tarkastelu suosituksen EU 2023/1018 vaikutuksista. Komission arvio osoittaa, että suosituksen vaikutukset ovat olleet rajallisia ja piratismi ei ole vähentynyt. Nopeiden ilmoitusmenettelyjen ja dynaamisten kieltojen toimivuus on ratkaisevaa. Nämä komission antamat suositukset ja oikeuksien täytäntöönpanoon liittyvät tutkimukset otetaan huomioon kansallisessa valmistelussa.

Komission kertomus Marrakesh-direktiivin 2017/1564 ja Marrakesh-asetuksen 2017/1563 uudelleentarkastelusta

Vuopala esitteli komission teettämän kertomuksen Marrakesh-direktiivin ja Marrakesh-asetuksen uudelleentarkastelusta. Selvityksen perusteella sääntelyllä on ollut kokonaisuutena myönteisiä vaikutuksia saavutettavan aineiston määrään ja saatavuuteen, mutta maiden erot käyttötarkoituksissa ja korvausjärjestelmissä ovat suuria. Korvausjärjestelmiä on käytössä neljässä EU-maassa, mutta niiden vaikutuksista ei voida tehdä yksiselitteisiä johtopäätöksiä järjestelmien rakenteellisten erojen vuoksi. Suomessa Celian ja kustantajien välinen yhteistyö nostettiin esiin hyvänä ja toimivana käytäntönä, joka tukee sääntelyn tavoitteita.

Keskustelu

Sanaston edustaja piti hyvänä sitä, että komissio seuraa direktiivin vaikutuksia, ja toi esille Suomen tilanteen erityispiirteitä. Kotimainen korvausjärjestelmä on koskenut Celian kautta

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2023–2027

lainattuja CD-levyjä, mutta CD-lainauksen vähennyttyä nykyisin vain noin 6 % lainoista kuuluu korvauksen piiriin. Sanasto nosti esiin myös sen, että on perusteltua tarkastella lukemisesteisten erilaisia tarpeita sekä sitä, miten korvaukset kohdentuvat tekijöille. Vaikka digitaalinen saavutettavuus on parantunut, tekijöille voi edelleen aiheutua taloudellista haittaa, minkä vuoksi Sanasto piti tärkeänä, että lainsäädäntöä modernisoidaan siten, että korvausjärjestelmän piiriin kuuluisivat kaikki kirjat.

Komission tutkimus tekijänoikeuksista etäopetuksessa ja tutkimuksessa

Vuopala esitteli komission teettämän tutkimuksen. Komission tutkimuksessa korostui, että kirjastot, arkistot ja muut yleisen edun laitokset kohtaavat haasteita sekä lisensoinnissa että rajoitussäännösten soveltamisessa, erityisesti silloin kun käyttö tapahtuu digitaalisesti, etänä tai rajat ylittävästi. Tutkimuksen mukaan laitokset kokevat oikeuksien selvittämisen ja teknisesti suojattuun aineistoon pääsyn vaikeaksi, minkä vuoksi komissio esittää opt-out-järjestelmien parantamista, e-lainauksen vahvistamista sekä sekundäärijulkaisu-oikeuden selvittämistä osana laajempaa digitaalisen saavutettavuuden kehittämistä.

15.40 Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkosto CITF

Vuopala kertoi, että CITF:n työ on edennyt raporttivaiheesta käytännön jatkokehitykseen, jossa tavoitteena on kartoittaa 75 teknistä vaatimuksen validointia käyttötapausten avulla sekä kaupallisella että ei-kaupallisella puolella. Vuopala totesi, että CITF toimii EU- ja kansainvälisen tason standardointifoorumina, jonka tavoitteena on luoda yhteinen avoin oikeuksien tietokehys (open rights data framework), joka parantaa tekijänoikeustiedon yhteentoimivuutta, luotettavuutta ja koneluetavuutta tulevaisuuden AI-ympäristöissä.

Keskustelu:

Effin edustaja kysyi, onko CITF työhön osallistuminen avointa.

Vuopala totesi, että osallistuminen verkoston tapaamisiin on avointa, ja ilmoittautuminen onnistuu suoraan Vuopalalle.

15.50 KV-asiat

Vuopala antoi katsauksen kansainvälisiin tekijänoikeusasioihin.

WIPO:n Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien pysyvä komitea (SCCR) kokoontuu seuraavan kerran toukokuussa 2026. Komitean pitkäkestoisiin teemoihin kuuluu lähettäjärytysten suoja koskeva sopimus, jonka neuvottelut ovat jatkuneet yli 20 vuotta ilman lopullista ratkaisua. Keskustelua käydään edelleen siitä, millä tavoin lineaarinen lähettäminen rajataan suhteessa on-demand- ja catch-up-palveluihin, ja voidaanko näiden osalta löytää yhteisymmärrys. Vuopala kertoi myös komitean yhteydessä järjestettävästä tekoälyyn liittyviin kysymyksiin keskittyvästä tilaisuudesta (SCCR AI Information Session), jossa CITF-verkoston työtä esiteltiin ja jonka seurauksena verkostoon on liittynyt uusia Euroopan ulkopuolisia maita, kuten Yhdysvallat, Kanada, Australia, Sveitsi, Filippiinit ja Ukraina.

Vuopala kertoi myös maaliskuussa järjestettävästä tekoälyyn liittyviin teknisiin ratkaisuihin ja infrastruktuuritarpeisiin keskittyvästä keskusteluforumista WIPO AI Infrastructure

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2023–2027

Interchange (AIII, A-triple-I). Tilaisuuden tavoitteena on tarkastella, miten erilaisia teknisiä ratkaisuja voidaan kehittää, yhdenmukaistaa ja hyödyntää globaalissa ympäristössä.

Vuopala kertoi lisäksi, että WIPO:n IGC-komitean uusi työohjelma vuosille 2026–2027 on käynnistynyt. Työohjelma sisältää neuvottelukokonaisuuden uudesta omaa lajiaan olevasta suojamuodosta perinteiselle tiedolle ja kulttuuri-ilmauksille, jonka valmistelu jatkuu seuraavien kokousten aikana.

Keskustelu

Keskuskauppakamarin edustaja kysyi pääjohtajan vaalista.

Vuopala kertoi, että WIPO:n pääjohtaja Daren Tang on saanut vaalissa erittäin vahvan tuen (äänin 91–1), ja että muodollinen hyväksyntä ja nimittäminen tapahtuvat 22.4.2026. Hänen todettiin jatkavan näin toiselle jatkokaudelle; pääjohtajaa on kuvailtu sekä pidetyksi että eteenpäin katsovaksi.

Lopuksi valtiosihteeri kysyi, onko neuvottelukunnan jäsenillä vielä muita asioita.

Effin edustaja avasi ICANNin ajankohtaista työtä, kuten domainien alasajamismenettelyjä, tarkkailulistalle joutumista ja automaattisen rekisteröinnin käytäntöjä ja kertoi, että prosessiin osallistuu myös kaksi suomalaista toimijaa. Muutokset saattavat ehkäistä esimerkiksi piratismia tulevaisuudessa.

15:26

Kokous päättyy